

Nordisk samarbeid om misjonsvitenskapelig og økumenisk forskning

AV NILS E. BLOCH-HOELL

Opptakten til et nordisk institutt for misjonsforskning ble gjort i *Oslo* 20. november 1971 etter initiativ av professor O. G. Myklebust (NOTM 1972 s. 122 ff.). Det annet samvær ble holdt i *Århus/Serridslevgård* 17. og 18. november 1972. Der deltok fra Norge sokneprest Ingolf Edw. Hodne og professor Nils Bloch-Hoell. Også Finland og Sverige møtte med to representanter hver: Teol.lic. Simo Kiviranta, Helsingfors, professor Gotthard Nygren, Åbo, dosent Sigbert Axelson, Uppsala og arkivar Ragnar Widman, Lidingö. Fra Århus møtte en hel flokk med dosent Johs. Aagaard og universitetslektor Gerhard Pedersen i spissen. Fra København kom universitetslektor Holger Bernt Hansen og stipendiat Flemming Fleinert-Jensen. Konferansen ble åpnet med en meget interessant forelesning av dosent Axelson om afrikansk frelsesforventning, det siste ordet tatt i vid betydning. Det ble en intens, men relativt kortvarig debatt om afrikansk livs- og frelsesforståelse. Tross all den ekspertise som var til stede savnet vi sterkt våre Afrika-eksperter O. G. Myklebust og Bengt Sundkler.

Om ettermiddagen besøkte konferansedeltagerne Statsbiblioteket, som står i en særstilling i Norden med hensyn til misjonslitteratur, først og fremst fordi det har Vahls bibliotek som grunnlag. Konferansen fortsatte sitt arbeid på Serridslevgård, denne deilige herregård som har huset så mange møter og konferanser for misjon og økumenikk. Flere av deltagerne følte nok at man hadde meget på hjertet etter formiddagens Afrika-foredrag, men et nytt tema stod på programmet, nemlig målbeskrivelse for de nær beslektede fag «misjonsteologi» og «økumenisk teologi». Den siste betegnelsen er jeg forøvrig lite begeistret for, fordi den leder tanken hen på en form for økumenikk/teologi som blir til enten ved stabsskrivebordene i Genève, der man stundom har for store tanker om sin egen misjon som kombinert profet og verdensteologisk banebryter, eller som «kon-

feranseteologi», som lett preges av pressgrupper. Men Gerhard Pedersens innledningsforedrag led ikke av disse svakheter. Det var, etter min mening, en fin kombinasjon av progressiv åpenhet og teologisk substans, velsignet fri for skoleteologiens infantile eller steilt dogmatiske tro på det ene systems patentløsning.

Foredraget ble fulgt av en meget livlig debatt, der meningene sprikte atskillig, særlig når det gjelder marxismens betydning for teologien. Det syntes å være full enighet om at marxisme/nymarxisme på to måter er av uneglisjerbar betydning for teologien. For det første spiller marxismen en så enorm rolle for et stigende antall millioner av menneskers hverdag at kirken grovt ville forsømme sin plikt om den ikke setter seg grundig inn i dens ideer og praksis. Det gjelder i særlig grad misjonsteologi/systematisk teologi. For det annet bør det ikke dreie seg om en blott og bar kunnskapstilegnelse, men om en fordomsfri analyse med vilje til innlevelse og til å lære. Men ellers var meningene delte, og bør være det. Jeg skal i alle fall ha meg frabedt det engang for alle autoriserte teologiske system, enten det er dialektisk teologi, eller nymarxistisk «situasjonsteologi», reprimasjon eller andre patentløsninger.

Lykkeligvis kom man ikke frem til noen patentløsning i Århus. Men *samarbeid* drøftet man. De felles oppgaver for de nordiske institutter for misjonsvitenskap og økumenikk ble rubrisert i følgende punkter: 1. Arkivsamarbeid. 2. Bibliografisk samarbeid. 3. Samarbeid om bokanskaffelser, noe som gjør det nødvendig at hvert instituttbibliotek lager stensilerte eller trykte kataloger. 4. Utveksling av avhandlinger. 5. Overblikk over tidsskriftlitteraturen. 6. Utveksling av personell og studenter. 7. Fordeling av konkrete forskningsoppgaver, foreløpig avtale: Helsinki: ortodokse studier, København: romersk-katolske studier, Oslo: studier om de konservative evangeliske, Århus: studier om den tredje økumeniske bevegelse.

Det ble vedtatt at Aagaard til neste konferanse skulle utarbeide en skisse til et Nordisk Institutt for missiologisk og økumenisk forskning. Det ble videre vedtatt å sette ned et samarbeidsutvalg som skulle komme sammen dagen før den neste konferanse ble åpnet. Disse ble valgt: O. G. Myklebust (suppleant: Bloch-Hoell), Gotthard Nygren, Bengt Sundkler (suppleant: Hallencreutz), Johs. Aagaard, Lars Thunberg. Vi merker oss her at det nordiske institutt også har fått inn betegnelsen «økumenisk» i sitt offisielle navn.

Konferansen i 1973 falt i tre ledd:

1. *Arbeidsutvalgets preliminærkonferanse* i Sigtuna, der Bloch-Hoell møtte i stedet for Myklebust. Deltagerne hadde en overmåte åpen og konstruktiv samtale, men uten at man kom frem til detaljerte statuttforslag for det utvidete nordiske institutt.
2. En *åpen konsultasjon i Sigtuna* med stor deltagelse også fra dagspressen, de kristelige organisasjoners presse og Sveriges Radio. Konsultasjonen omfattet tre emner: «U-landbilder» ved dosent Stig Lindholm med korte kommentarer fra de øvrige nordiske land og samtale. Et resyme av Pål Repstads stensilerte avhandling om misjonsinformasjon vakte interesse. Det annet emne var «Kina-bilder» (bygget på de nordiske misjonstidsskrifter) ved dr. Jonas Jonson, Genève. Også dette foredrag ble fulgt av samtale. Etter middagen introduserte en glimrende opplagt professor Sundkler sitt emne: «Syd-Afrika-bilder», også dette foredrag fulgt av en intens samtale, som likevel ikke gav uttrykk for noen dyptgående uenighet.

Tredje ledd i konsultasjonen foregikk i *Uppsala*. Her samlet vi oss om drøftelse av det *nordiske samarbeid*, men fikk også anledning til å avlegge besøk i Svenska instituttet för missionsforskning og i Nordiska Afrika-instituttet. Det siste gir som kjent stipendiemuligheter som har få søkere fra Norge. Diskusjonen om det fremtidige samarbeid i Norden ble ledet på en ypperlig måte av dosent Lars Thunberg.

Det ble oppnådd enighet om at det nordiske samarbeid fra nå av skal ha sitt organ i *Nordisk Institutt for misjonsforskning og økumenisk forskning (NIMØ)*. Dermed opphører Nordisk institutt for misjonsforskning å eksistere, mens de tilsluttede medlemsinstitutter på den ene siden fortsetter det arbeid de tidligere har utført, og på den annen side trer inn i et nordisk samarbeid som også omfatter økumenisk forskning. Man fortsetter tradisjonen med å komme sammen til årlige konferanser. Ved disse legges vekten fortsatt på gjensidig informasjon idet vertskapet først og fremst presenterer sine ressurser og planer. Det velges hvert år en nordisk formann, nestformann og sekretær. Til formann valgte professor Bengt Sundkler, viseformann professor Gotthard Nygren og sekretær dosent Hallencreutz. Styret fikk i oppdrag å innby relevante institutter i Norden til å la seg representere i det nye nordiske institutt. Likeså fikk styret i oppdrag å utarbeide forslag til statutter. – Det ble vedtatt at neste møte skulle holdes i Åbo den

16. og 17. oktober i 1974. Konferansen ble avsluttet med et stilig festsamvær hos professor Sundkler.

Spørsmålet om ordning av misjonsselskapenes arkivmateriale, som det haster med å realisere, opptok atskillig tid. Her bidro dosent Søderberg og arkivar Widman med vel gjennomtenkte planer. Det vanskeligste ved denne sak er vel finansieringen. I Norge skjer ordningen av arkivmaterialet gjerne i forbindelse med utarbeidelsen av jubileumsverker om og av den enkelte misjonsorganisasjon. Dette kan bli noe tilfeldig, og man savner en landsoversikt over arkivmaterialet.

Det nordiske samarbeid i feltene misjon og økumenikk er ennå i sin begynnelse. Men det lille som er igang bør i alle fall føres videre, for vi er tilstrekkelig like til å kunne samarbeide, og ulike nok til å kunne lære av hverandre.